

OFERTA EDUKACYJNA NADLEŚNICTWA HAJNÓWKA

skierowana do szkół na terenie

Miasta i Gminy Hajnówka

Opracował zespół w składzie:

Paulina Król, Marek Mackiewicz, Bożena Niemiec

Nadleśnictwo Hajnówka 2016

OBIEKTY EDUKACYJNE NADLEŚNICTWA HAJNÓWKA

ŚCIEŻKA EDUKACYJNA „PUSZCZAŃSKIE DRZEWA”

Ścieżka znajduje się w miejscowości Topiło wokół śródleśnych stawów na rzece Perebel, przy ostatnim przystanku kolejki. Ścieżkę w kształcie pętli wytyczono na odcinku 4 km. Na jej trasie ustawiono tablice opisujące podstawowe gatunki drzew występujących w puszczy, skansen wąskotorowej kolejki leśnej oraz kapliczkę ekumeniczną.

Fot. Jeden z przystanków na ścieżce „Puszczańskie drzewa”

Fot. Widok na ścieżkę edukacyjną „Puszczańskie drzewa” (fot. P. Król)

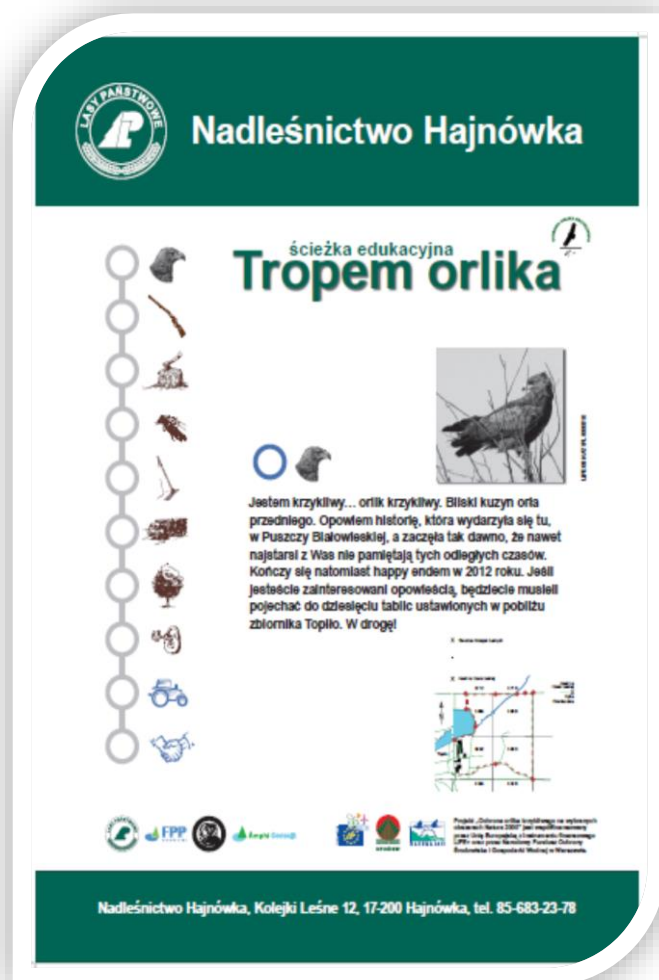

Fot. Przystanek na ścieżce „Puszczańskie drzewa”, widoczny również Zielony Punkt Kontrolny (fot. P. Król)

ŚCIEŻKA „TROPem ORLIKA”

Ścieżka usytuowana jest w sąsiedztwie osady Topiło. Powstała w ramach realizacji projektu Life Plus „Ochrona orlika krzykliwego na wybranych obszarach Natura 2000”.

Prowadzi ona przez miejsca, które pozwalają przedstawić środowiska niezbędne dla rozwoju populacji orlika w Puszczy Białowieskiej oraz metody zdobywania przez tego drapieżnego ptaka pokarmu. Dziesięć przystanków stwarza możliwość poznania relacji między orlikiem a człowiekiem na przestrzeni dziejów. Tablice zostały opatrzone ciekawymi piktogramami zachęcającymi do poznania tajemnic orlika i Puszczy.

Fot. Przystanek początkowy ścieżki Tropem Orlika (fot. P. Król)

ZIELONY PUNKT KONTROLNY W OSADZIE TOPIŁO

Zielony Punkt Kontrolny to oryginalna polska koncepcja powierzchni z siecią stałych punktów kontrolnych do uprawiania biegów na orientację (*orienteeringu*), znanych na świecie pod nazwą Permanent Orienteering Courses. Opracowane szczegóły tras można znaleźć na stronie internetowej Nadleśnictwa:

(<http://www.hajnowka.bialystok.lasy.gov.pl/zielony-pukt-kontrolny2#.VsbDUGf2aM8>):

- Trasy Orlika - edukacyjne i edukacyjno-sportowe
- Trasy na polanie i wokół polany w osadzie Topiło
- Trasy Puszczańskie drzewa
- Trasy Tajemnice Puszczy Białowieskiej

Trasy są dostosowane dla różnych grup wiekowych i sprawności biegowej, posiadają różną długość i różne poziomy trudności.

Fot. Zielony Punkt Kontrolny na Topile (fot. J. Kaczan)

SKANSEN KOLEJEK WĄSKOTOROWYCH

Skansen Kolejek Wąskotorowych przy Dworcu Kolejek Leśnych, składa się z eksponatów zabytkowej infrastruktury kolejek wąskotorowych, tj.: parowóz z wagonami (zdj. 1), tendery (integralne części parowozu służących do przewozu wody i drewna z lat 1918-1920), węglarka i piaskarka oraz platforma, a także zestaw kłonicowy typu niemieckiego wyprodukowany w 1952 oraz typu polskiego z 1948 (zdj. 2 i 3). Skansen jest doskonałym miejscem do prowadzenia zajęć na zarówno dla najmłodszych na temat wąskotorowych kolejek leśnych, jak i młodzieży na temat historii przemysłowego wykorzystania kolejek w Puszczy Białowieskiej, zamienionego w latach 90-tych na funkcję turystyczną i edukacyjną.

Fot. Skansen Kolejek Wąskotorowych (fot. P. Król)

Fot. Skansen Kolejek Wąskotorowych (fot. P. Król)

LEŚNY ZAŁĘK HISTORYCZNY

„Leśny Zaulek Historyczny” to punkt edukacyjny przy siedzibie Nadleśnictwa, składający się z 3 wiat wystawowych przedstawiających zagadnienia związane z leśnictwem, łowiectwem, historią miasta Hajnówka i kolejek leśnych.

Fot. Leśny Zaulek Historyczny (fot. P. Król)

Fot. Skansen Kolejek Wąskotorowych (fot. P. Król)

IZBA EDUKACYJNA W BUDYNKU NADLEŚNICTWA

Izba edukacyjna wyposażona jest w sprzęt multimedialny, plansze, instalacje reliefowe, płaskorzeźby przedstawiające tropy zwierząt oraz cykl rozwojowy modraszka. Przekrój przez mrowisko pozwala prześledzić zwyczaje ekologiczne modraszka i mrówek. W izbie są też tablice magnetyczne do zabaw edukacyjnych. Izba umożliwia prowadzenie zajęć bądź też pokazów dla grupy do 40 osób.

Fot. Zajęcia w sali edukacyjnej

SALA MULTIMEDIALNA W BUDYNKU NADLEŚNICTWA

Sala multimedialna wyposażona jest w sprzęt multimedialny, stoły i krzesła umożliwiające prowadzenie zajęć, warsztatów bądź też pokazów dla grupy do 45 osób.

Fot. Prezentacja w sali multimedialnej Nadleśnictwa Hajnówka (fot. P. Król)

WIATA DO ZAJĘĆ Z MIEJSCEM OGNISKOWYM

Punkt rekreacyjny zlokalizowany w sąsiedztwie Dworca Kolejek Leśnych składa się z wiaty, stołów i ław, przy których można usiąść, by posłuchać wykładu lub zjeść przyniesione ze sobą kanapki. Wiata jest oświetlona. Przy punkcie znajduje się również miejsce ogniskowe oraz toalety z bieżącą wodą.

Fot. Wiata do zajęć z miejscem ogniskowym (fot. P. Król)

PUNKT EDUKACYJNY „TRADYCJE PSZCZELARSKIE MIESZKAŃCÓW PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ”

Zlokalizowany za budynkiem Nadleśnictwa punkt edukacyjny złożony jest z dwóch wiat poświęconych tematyce pszczelarskiej wraz z ekspozycją związaną z bartnictwem. *(w realizacji)*

Fot. Ekspozycje bartnicze (fot. P.Król)

ODBIORCY EDUKACJI

FOT. SKANSEN KOLEJEK WĄSKOTOROWYCH NA TOPILE, JEDEN Z PRZYSTANKÓW ŚCIEŻKI EDUKACYJNEJ (FOT. P. KRÓL)

Uczestnikami zajęć z edukacji przyrodniczo – leśnej w Nadleśnictwie Hajnówka są grupy zorganizowane, głównie w wieku przedszkolnym i szkolnym. Grupy zgłaszane są przez placówki oświatowe i opiekuńczo-wychowawcze. Grupy mogą uczestniczyć w zajęciach w ramach jednego lub kilku jednocześnie bloków tematycznych: zajęcia terenowe, zajęcia w salce edukacyjnej w siedzibie Nadleśnictwa Hajnówka, zajęcia na ścieżce edukacyjnej lub inne. Tematyka, poziom i sposób prowadzenia zajęć dostosowany jest do Odbiorcy.

W zajęciach z dziećmi w **wieku przedszkolnym** kładziemy nacisk na dużą różnorodność form i metod pracy oraz prosty, zrozumiały język przekazu. Ważna jest miła atmosfera i czas na odpoczynek. Do szczególnie zalecanych form należą krótkie (do 1 godz.) spacery po lesie, zabawy tematyczne, głównie o charakterze ruchowym, prace plastyczne, mini konkursy, zbiór okazów (szyszki, owoce leśne, liście itp.) do kącika przyrody.

Istotą edukacji środowiskowej dziecka w **klasach I-III szkoły podstawowej** jest bezpośredni kontakt z przyrodą. Za najbardziej wartościowe metody zapoznawania dziecka z otaczającą rzeczywistością uznaje się metody oparte na obserwacji oraz metody organizujące działalność praktyczną. Dziecko powinno być podmiotem, a nie widzem. Zajęciom powinno towarzyszyć przeżywanie, radość z odkrywania. Aby dziecko mogło ukształtować sobie właściwe pojęcia (np. paśnik, wiewiórka, sadzonka) musi je zobaczyć w miejscu bytowania, w warunkach naturalnych. Formy i metody pracy z dziećmi klas początkowych powinny być różnorodne, zawsze atrakcyjne, krótkie, ale powtarzające się zgodnie z prostą i zaciekawiającą fabułą, skierowane na budzącą się wrażliwość dziecka na piękno, dobro, otaczający świat. Sprawdzonej formami zajęć dla dzieci są zabawy zespołowe, konkursy z nagrodami, a także wyszukiwanie symboli i charakterystycznych cech dla wspólnie zaakceptowanych postaw, np. miłośnika przyrody, przyjaciela lasu.

Szczególnie zalecane w pracy z **uczniami klas IV-VI** są dłuższe niż jedna godzina lekcyjna zajęcia terenowe i wycieczki dydaktyczne, w czasie których zastosowane są różnorodne metody i techniki aktywizujące: obserwacja kierowana i obserwacja samodzielna, doświadczenie terenowe, gry dydaktyczne, dokonywanie pomiarów, karty pracy. W stosowanych formach pracy zaleca się w większości zadania zespołowe. Rośliny i zwierzęta powinny być poznawane na tle ich środowiska życia. W pracy z dziećmi powinny być wykorzystywane przykłady rzeczywiste z najbliższego otoczenia.

W pracy z **młodzieżą w wieku gimnazjalnym** oprócz emocjonalnej, coraz częściej stosujemy strategię problemową. Stwarzać warunki do zadawania pytań problemowych, formułowanie wstępnych odpowiedzi – hipotez, a następnie umożliwić ich sprawdzenie – w formie samodzielnie wykonanych obserwacji i ćwiczeń praktycznych. W pracy z młodzieżą należy stwarzać sytuacje umożliwiające wyrażanie własnych poglądów i opinii, stosując takie

metody jak dyskusja, debata, prezentacja itp. Idealnym rozwiązaniem jest praca w 3-5 osobowych zespołach.

W pracy z **młodzieżą w wieku ponadgimnazjalnym** sprawdzoną formą zajęć jest akcja, metoda atrakcyjna i nowatorska. Powodzeniem wśród młodzieży cieszą się tematyczne spotkania przy ognisku, rajdy. Poprzez stosowanie metod dyskusyjnych (za i przeciw, burza mózgów) umożliwia się uczniom prezentowanie własnych poglądów. Atrakcyjną formą zajęć w ramach edukacji leśnej może być udział w pracach gospodarczych na powierzchniach leśnych.

Fot. Zajęcia w sali edukacyjnej

FORMY I METODY EDUKACYJNE

Fot. Zajęcia w terenie z leśniczym

Nadleśnictwo Hajnówka realizuje różnorodne formy działań edukacyjnych. Z racji swojej specyfiki, Nadleśnictwo nie oferuje zwykłych lekcji w typie wykładowej, a zajęcia realizowane według starannie przygotowanych konspektów, w których określone są szczegółowo cele i metody w zależności od tematu i wieku uczestników.

Formy i metody edukacyjne stosowane w edukacji przyrodniczo-leśnej Nadleśnictwa Hajnówka:

Lekcje terenowe i wycieczki z przewodnikiem

Lekcje w sali edukacji leśnej (w sali narad Nadleśnictwa pokaz multimedialny)

Spotkania z leśnikiem w szkołach i przedszkolach

Spotkania edukacyjne z leśnikiem poza szkołą (np. w Domu Kultury, Muzeum, Urzędzie itp.)

Konkursy leśne (wiedzy, plastyczne, literackie itp.)

Akcje, imprezy okolicznościowe

Wystawy edukacyjne

Zajęcia są zawsze dostosowane do wieku, wiedzy i możliwości uczestników, a także do warunków atmosferycznych i możliwości Nadleśnictwa. Nadleśnictwo stara się, by prowadzone zajęcia były na jak najwyższym poziomie i by uczestnicy wynieśli z nich jak najwięcej wiedzy i doświadczenia.

Fot. Zajęcia kreatywne prowadzone przez Tomasza Olejnickiego

CELE EDUKACYJNE W NADLEŚNICTWIE HAJNÓWKA

Fot. Zajęcia w przedszkolu z leśnikiem

Cele edukacyjne zajęć przyrodniczo-leśnych prowadzonych przez Nadleśnictwo Hajnówka, w zależności od wieku i wiedzy uczniów, zawierają się w poniższych stwierdzeniach:

1. Kształtowanie pozytywnej postawy dzieci wobec przyrody.
2. Rozbudzanie potrzeby kontaktu z przyrodą oraz uczenie właściwego zachowania się w stosunku do zwierząt i otaczającej przyrody (likwidacja strachu przed przyrodą i jej składowymi).
3. Dostrzeganie zmian zachodzących w otaczającym środowisku oraz ich wartościowanie.
4. Rozwijanie wrażliwości na potrzeby środowiska.
5. Uświadamianie zagrożeń środowiska przyrodniczego występujących w miejscu zamieszkania.
6. Budzenie szacunku do przyrody.
7. Uświadomienie różnorodności sposobów negatywnego i pozytywnego oddziaływania ludzi na środowisko i kształtowanie umiejętności praktycznego ich poznawania.
8. Przyjmowanie postawy odpowiedzialności za obecny i przyszły stan środowiska oraz gotowości do działań na rzecz zrównoważonego rozwoju.
9. Rozumienie zależności istniejących w środowisku przyrodniczym.
10. Rozumienie zależności człowieka od środowiska i wpływu na środowisko.
11. Przedstawienie leśnictwa jako dziedziny bazującej na wiedzy przyrodniczej wykorzystywanej do zaspokajania potrzeb człowieka.
12. Wykazanie znaczenia drewna jako surowca odnawialnego.
13. Pokazanie roli leśnika – profesjonalisty zarządzającego środowiskiem leśnym.
14. Pokazanie leśnictwa jako dziedziny dbającej o zrównoważony rozwój.

Przed wyjściem na zajęcia uczestnicy powinni zostać poinformowani o podstawowych zasadach bezpieczeństwa w lesie, jak w przykładzie poniżej (za: www.bialystok.lasy.gov.pl). Ponadto w gestii Opiekuna/ Nauczyciela pozostają kwestie uświadomienia uczestnikom i ich opiekunom, o czym szerzej w **Zasadach Organizacji Zajęć w Nadleśnictwie Hajnówka**.

Fot. Zajęcia w sali edukacyjnej

DZIEWIĘĆ PRZYKAZAŃ DLA ODWIEDZAJĄCYCH LAS

1. Nigdy nie idź do lasu podczas silnych wiatrów i burz.
2. Jeśli podczas pobytu w lesie/parku zastała cię burza, wyłącz telefon komórkowy, nigdy nie chroń się pod najwyższymi drzewami.
3. Czytaj informacje umieszczone na tablicach informacyjnych przy wejściach na szlaki, ścieżki i stosuj się do nich.
4. Nie schodź z wyznaczonych szlaków i ścieżek, szczególnie jeśli słabo znasz odwiedzaną okolicę.
5. Dostosuj obuwie do warunków terenowych, najlepsze jest obuwie sportowe, z zakrytą kostką.
6. Zachowuj się cicho.
7. Jeśli spotkasz dzikie zwierzę (np. wilka, zubra, dzika), nie zbliżaj się do niego, powoli i spokojnie wycofaj się z tego miejsca.
8. Po każdej wizycie w lesie/parku/na łące sprawdź dokładnie czy nie ma kleszczy na twoim ciele.
9. Nie oddalaj się od swoich towarzyszy.

Fot. Przejazd kolejką, zajęcia z p. Anatolem Dmitrukiem

TEMATYKA PROPONOWANYCH ZAJĘĆ

Fot. Zajęcia o tematyce łowieckiej, prow. Andrzej Łukasiewicz

WYBORU SZCZEGÓŁOWEGO TEMATU, MIEJSCA ORAZ FORMY DOKONUJE NAUCZYCIEL PRZY UDZIALE PRACOWNIKA NADLEŚNICTWA. PRZYDATNE PRZY TYM MOŻE BYĆ PONIŻSZE ZESTAWIENIE DLA POSZCZEGÓLNYCH GRUP WIEKOWYCH ODBIORCÓW:

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE:

1. Elementarne wiadomości o ekosystemie leśnym:
 - wybrane, pospolite gatunki roślin, grzybów i zwierząt,
 - podstawowe zjawiska zachodzące w lesie typu: wiosna w lesie, dzień i noc w lesie,
 - rola lasu w przyrodzie i życiu ludzi, ze szczególnym uwzględnieniem darów lasu.
2. Cele ochrony przyrody.
3. Zasady właściwego zachowania się w lesie.
4. Leśnik jako dobry gospodarz lasu.

EDUKACJA SZKOLNA

ETAP I – KLASY I-III SZKOŁY PODSTAWOWEJ

1. Warstwowa budowa lasu i znaczenie warstw w życiu lasu (uczniowie klasy III).
2. Warunki życia w lesie. Podstawowe zjawiska zachodzące w lesie np. las w czterech porach roku.
3. Pospolite rośliny, grzyby i zwierzęta pobliskiego lasu.
4. Znaczenie lasów w przyrodzie i życiu człowieka.
5. Ochrona lasów przed zagrożeniami ze strony świata ożywionego i nieożywionego, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony przed pożarami.
6. Leśnik jako dobry gospodarz lasu. Rola leśnika w hodowli, ochronie lasu i ochronie przyrody.

EDUKACJA SZKOLNA

ETAP II – KLASY IV-VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ

1. Warstwowa budowa i życie ekosystemu lasu, w tym:
 - mikroklimat lasu,
 - matematyka w lesie,
 - pospolite rośliny runa leśnego i podszytu, pojęcie podrostu,
 - rodzime gatunki drzew liściastych i iglastych,
 - grzyby jadalne i trujące, rola grzybów w lesie, znaczenie mikoryzy,

- zwierzęta najczęściej spotykane w lesie, tropy i ślady bytności zwierząt w lesie,
 - zależności między organizmami w lesie,
 - pory roku w lesie,
 - podstawowe typy lasów (bór, las liściasty, las mieszany),
 - podstawowe prace leśników w zakresie hodowli lasu,
 - rola szkółki leśnej,
 - cykl życiowy lasu,
 - zasady właściwego zachowania się w lesie.
2. Ochrona przyrody w lasach:
- chronione gatunki roślin i zwierząt,
 - formy ochrony przyrody,
 - rola leśników w ochronie przyrody w lasach.
 - rola mrówek, ptaków oraz nietoperzy w ochronie lasu,
 - urządzenia w lesie i ich rola: budki lęgowe, schrony dla nietoperzy, urządzenia myśliwskie (paśniki, lizawki, ambony), pułapki na owady, remiza itp.
3. Funkcje lasu, społeczne znaczenie lasów i leśnictwa:
- wpływ lasu na produkcję tlenu i pobieranie dwutlenku węgla z atmosfery,
 - wpływ lasu na środowisko,
 - rola lasu w obiegu wody w przyrodzie,
 - las jako ostoja różnorodności gatunkowej,
 - wpływ lasu na zdrowie człowieka,
 - las jako miejsce odpoczynku,
 - funkcje gospodarcze lasu,
 - drewno jako produkt przyjazny człowiekowi, zastosowanie drewna,
 - historia zapisana w lesie: groby leśne, ślady II wojny światowej.
4. Zagrożenia dla lasów i metody ochrony lasów:
- pożary lasów, przyczyny ich powstawania, zapobieganie pożarom, skutki pożarów dla przyrody i człowieka,
 - śmieci w lesie: przyczyny zaśmiecania lasów, skutki pozostawiania śmieci w lesie,
 - wpływ zanieczyszczeń na stan zdrowotny lasów w Polsce,
 - przykłady pospolitych, szkodliwych owadów w lesie oraz metody walki z nimi.
5. Gospodarowanie populacjami zwierząt – istotnego elementu ekosystemów leśnych, w tym znaczenie i rola gospodarki łowieckiej.

EDUKACJA SZKOLNA

ETAP III – GIMNAZJUM

W pracy z młodzieżą w wieku gimnazjalnym stosuje się pełny wykaz treści edukacji leśnej przewidzianej dla uczniów szkół podstawowych rozszerzony o nowe:

1. Rola martwych drzew w lesie.
2. Naturalne zasięgi drzew – gatunków lasotwórczych w Polsce.
3. Obce gatunki drzew w lasach Polski.
4. Krainy przyrodniczo leśne w Polsce.
5. Idea zrównoważonego rozwoju w leśnictwie.
6. Lesistość w Polsce na tle Europy i świata. „Czy lasów ubywa i dlaczego tak jest?”
7. Podział administracyjny Lasów Państwowych.

EDUKACJA SZKOLNA

ETAP IV – SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE

W pracy z młodzieżą w wieku 16-19 lat można realizować pełny wykaz treści edukacji leśnej, zwracając szczególną uwagę na:

1. Formy własności Lasów w Polsce, w odniesieniu do lasów innych państw europejskich, w świetle wielofunkcyjności i powszechnej dostępności lasów w Polsce.
2. Ideę Leśnych Kompleksów Promocyjnych PGL LP.
3. Zagrożenia biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne dla lasów i metody przeciwdziałania oraz zabiegi ratownicze stosowane w lasach.
4. Znaczenie ochrony przyrody czynnej i biernej w lasach oraz pokazanie czym jest ochrona różnorodności biologicznej.
5. Przykłady działań leśników w zakresie zrównoważonego rozwoju oraz działalności pro społecznej.
6. Rolę leśników polskich w historii narodu.
7. Kulturę i tradycję Lasów Państwowych.

Fot. Nauka tropów w przedszkolu (fot. P.Król)

Uwagi końcowe

Nadleśnictwo jest otwarte na wszelkie sugestie czy oczekiwania Nauczycieli. Powyższe propozycje zajęć mają za zadanie uściślić obszary tematyczne, w ramach których realizowane są cele edukacyjne Nadleśnictwa. Całokształt oferty edukacyjnej można zawrzeć w następujących **blokach tematycznych**:

Człowiek w Puszczy Białowieskiej

- cel edukacyjny: zapoznanie z historią Puszczy Białowieskiej

Drewno jako odnawialny zasób przyrody

- cel edukacyjny: zapoznanie z rolą drzewa i drewna

Ochrona przyrody i środowiska

- cel edukacyjny: zapoznanie z różnymi formami ochrony w Puszczy Białowieskiej oraz zagrożeniami otaczającego środowiska

Flora i fauna Puszczy Białowieskiej

- cel edukacyjny: poznanie podstawowych gatunków świata roślin, zwierząt oraz wzajemnych zależności

Leśnik, dobry gospodarz

- cel edukacyjny: zapoznanie z leśnictwem, jego rolą, historią i dniem obecnym

Fot. Zajęcia o pracy leśnika w przedszkolu, prow. Bożena Niemiec (fot. P. Król)

EDUKATORZY

FOT. TOMASZ OLEJNICKI W CZASIE WYKŁADU PRZY LEŚNYM ZAULKU HISTORYCZNYM (FOT. P. KRÓL).

PONIŻEJ: ZAJĘCIA W OSADZIE NADLEŚNICTWA, PROWADZENIE BOŻENA NIEMIEC

ZAJĘCIA EDUKACYJNE W NADLEŚNICTWIE HAJNÓWKA PROWADZONE SĄ PRZEZ WYKWALIFIKOWANĄ KADRĘ LEŚNIKÓW, PRZYRODNIKÓW I EDUKATORÓW. WCIĄŻ PODNOSIMY NASZE KWALIFIKACJE, BY ZAPEWNIĆ UCZESTNIKOM ZAJĘCIA NA NAJWYŻSZYM POZIOMIE MERYTORYCZNYM. EDUKACJA PROWADZONA JEST PRZEZ ZESPÓŁ DS. EDUKACJI, PRACOWNIKÓW NADLEŚNICTWA ORAZ LEŚNICZYCH I PODLEŚNICZYCH OPIEKUJĄCYCH SIĘ LEŚNICTWAMI ZNAJDUJĄCYMI SIĘ NA TERENIE ZARZĄDZANYM PRZEZ NADLEŚNICTWO HAJNÓWKA.

Fot. Grupa edukatorów Nadleśnictwa Hajnówka, 2016 (fot. M. Wakulińska)

ZASADY ORGANIZACJI ZAJĘĆ W NADLEŚNICTWIE HAJNÓWKA

Zasady prowadzenia zajęć w Nadleśnictwie Hajnówka są następujące:

1. Uczestnikami zajęć z edukacji przyrodniczo – leśnej w Nadleśnictwie Hajnówka są grupy zorganizowane, głównie w wieku przedszkolnym i szkolnym.
2. Grupy zgłaszane są przez placówki oświatowe i opiekuńczo – wychowawcze.
3. Grupy mogą uczestniczyć w zajęciach w ramach jednego lub kilku jednocześnie bloków tematycznych: zajęcia terenowe, zajęcia w salce edukacyjnej w siedzibie Nadleśnictwa Hajnówka, zajęcia na ścieżce edukacyjnej lub inne.
4. Zajęcia odbywają się w dniach i godzinach pracy nadleśnictwa tj. w dni robocze od 7:30 do 15:30. Możliwe są odstępstwa od tej zasady w wyjątkowych okolicznościach.
5. Zajęcia edukacyjne, w zakresie merytorycznym, prowadzone są przez pracownika nadleśnictwa.
6. Opiekę nad grupą sprawują nauczyciele – opiekunowie, którzy odpowiadają także za dyscyplinę i bezpieczeństwo uczestników zajęć.
7. Grupy mogą liczyć maksymalnie 40 uczestników.
8. Program zajęć i ich termin jest uzgadniany i akceptowany przez prowadzącego zajęcia przedstawiciela nadleśnictwa na etapie zgłoszenia grupy.
9. Zajęcia trwają 1-3 godzin lekcyjnych, w wyjątkowych sytuacjach do 6 godzin zegarowych. Czas trwania zajęć uzależniony jest od tematu, formy zajęć oraz wieku uczestników i jest ustalany na etapie zgłaszania grupy.
10. Jednostka zgłaszająca jest zobowiązana do poinformowania Nadleśnictwa Hajnówka o liczbie dzieci niepełnosprawnych i dysfunkcyjnych w grupie (jeśli są) i o rodzaju niepełnosprawności i dysfunkcyjności.
11. Chęć udziału w zajęciach należy zgłosić na minimum 14 dni przed planowanym terminem ich przeprowadzenia, pocztą elektroniczną (hajnowka@bialystok.lasy.gov.pl) lub tradycyjną (na adres: Nadleśnictwo Hajnówka, ul. Kolejki Leśne 12, 17-200 Hajnówka). Zgłoszenia telefoniczne muszą być dodatkowo potwierdzone na piśmie lub e-mailem.
12. Jednostka zgłaszająca jest zobowiązana niezwłocznie zawiadomić nadleśnictwo o rezygnacji z rezerwacji.
13. Wprowadzenie zakazu wstępu do lasu (ogłoszone m.in. na stronie internetowej nadleśnictwa), automatycznie odwołuje realizację zajęć.
14. Przedstawiciel nadleśnictwa ma prawo odmówić prowadzenia zajęć w przypadku nagannego zachowania grupy, niezgodnego ze zgłoszeniem stanu osobowego opiekunów lub liczby podopiecznych oraz niesprzyjających warunków atmosferycznych. W takim przypadku nadleśnictwo nie bierze odpowiedzialności za koszty poniesione przez jednostkę zgłaszającą.

15. Jednostka zgłaszająca jest zobowiązana do powiadomienia uczestników i ich rodziców/ opiekunów o naturalnych zagrożeniach wynikających z przebywania na terenach leśnych, w szczególności:
 - o możliwości ukąszenia przez owady, kleszcze czy żmije, kontaktu z roślinami parzączymi itp.;
 - o zagrożeniu z tytułu poruszania się na terenach leśnych (zagrożenie ze strony spadających gałęzi, możliwość potknięć czy poślizgnięć na nierównościach terenu itp.);
 - o zagrożeniach z tytułu samowolnego oddalenia się od grupy w terenie leśnym (możliwość zabłądzenia);
 - o zagrożeniach z tytułu maszyn w ruchu (pojazdy transportowe, w tym kolejki wąskotorowe);
 - o konieczności zapewnienia uczestnikom zajęć terenowych odpowiedniego ubioru, dostosowanego do warunków terenowych i atmosferycznych, w jakich prowadzone będą zajęcia.
16. Jednostka zgłaszająca bierze odpowiedzialność za ewentualne następstwa zagrożeń, o których mowa w pkt. 15.
17. Jednostka zgłaszająca zobowiązana jest do zadbania o odpowiednie środki prewencyjne, jak repelenty, właściwe terenowe obuwie i odzież uczestników zajęć.
18. Opiekun grupy jest zobowiązany posiadać przy sobie podręczną apteczkę wyposażoną w środki pierwszej pomocy.
19. Jednostka zgłaszająca odpowiedzialna jest materialnie za szkody w infrastrukturze Nadleśnictwa Hajnówka powstałe w wyniku celowego działania lub rażących zaniedbań ze strony pracowników (nauczycieli, opiekunów grupy) lub ich podopiecznych.
20. Zabrania się uczestnictwa w zajęciach osobom w stanie po spożyciu alkoholu lub środków odurzających.
21. Uczestnikom zajęć zabrania się palenia tytoniu.
22. Nadleśnictwo nie ponosi odpowiedzialności za ewentualne uszkodzenia środka transportu uczestników zajęć w terenie leśnym.
- 23. Zajęcia z zakresu edukacji leśnej prowadzone przez Nadleśnictwo Hajnówka są bezpłatne.**

WZORY DOKUMENTÓW

Dla ułatwienia kontaktu przygotowano formularz, dostępny na stronie www (wzór - aneks 1).
Przeprowadzenie zajęć wymaga podpisania przez Zamawiającego Oświadczenia (aneks 2.).

Adres strony internetowej Nadleśnictwa Hajnówka:

<http://www.hajnowka.bialystok.lasy.gov.pl/>

Aneks 1.

ZGŁOSZENIE ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH W NADLEŚNICTWIE HAJNÓWKA

Osoba zgłaszająca – Imię i nazwisko	
Telefon kontaktowy	
Instytucja zgłaszająca Adres	
Data zajęć edukacyjnych	
Godzina zajęć, przewidywany czas trwania zajęć	
Miejsce spotkania	
Orientacyjna liczba uczestników	
Poziom kształcenia (klasa, wiek)	
Jakie tematy mają być poruszone na zajęciach?	
Specjalne życzenia organizatorów Uwagi	
<p align="center"><u>Zgłaszający ma w obowiązku:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie skutecznej opieki nad uczestnikami oraz godziwych warunków higieniczno – sanitarnych, - zapoznanie uczestników i opiekunów z zagrożeniami, jakie mogą wystąpić podczas zajęć (alergie, ukąszenia itd.) oraz rozpoznania przez placówkę, czy wśród uczestników nie ma przypadków schorzeń, które uniemożliwiają uczestniczenie w zajęciach), - zapewnienie odpowiedniej odzieży (dostosowanego stroju) oraz sil i sprzętów do udzielania pierwszej pomocy 	
Data i podpis Zgłaszającego	
<p>Wyrażam zgodę na przeprowadzenie zajęć *</p> <p>.....</p>	
Uwagi do przeprowadzonych zajęć *	
Podpis prowadzącego *	

*- wypełnia Nadleśnictwo

Aneks 2.

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że uczestnicy przygotowani są do udziału w spotkaniu edukacyjnym odbywającym się na terenie Nadleśnictwa Hajnówka zgodnie z dokonanymi wcześniej ustaleniami oraz o zapoznaniu się z Zasadami organizacji zajęć Nadleśnictwa Hajnówka.

Miejscowość, data

Przedstawiciel nadleśnictwa:

Przedstawiciel placówki/opiekun:

INFORMACJE KONTAKTOWE

Kontakt w sprawie zajęć edukacyjnych:

Nadleśnictwo Hajnówka

ul. Kolejki Leśne 12

17-200 Hajnówka

Tel. 85 6832378 / fax. 85 6832460

Koordinator Zespołu:

Marek Mackiewicz

marek.mackiewicz@bialystok.lasy.gov.pl

Pracownicy Zespołu:

Paulina Król

paulina.krol@bialystok.lasy.gov.pl

Bożena Niemiec

bozena.niemiec@bialystok.lasy.gov.pl